

Раїнова

Затверджено Вченою Радою ОНУ
імені І.І. Мечникова
від "20" грудня 20 16 р. № 4

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Професор з науково-педагогічної роботи

Раїнова

20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ **Моделі розвитку національних економік** _____

Рівень вищої освіти _____ **бакалавр** _____

Спеціальність _____ **292 Міжнародні економічні відносини** _____

Інститут, факультет _____ **міжнародних відносин, політології та соціології** _____

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Країнознавство».

Розробник: доцент, к.е.н. Войнова Є.І.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин

Протокол № 5 від «24» січня 2018 року

Завідувач кафедри

_____ (Якубовський С.І.)
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету міжнародних відносин, політології та соціології

Протокол № ____ від «28» лютого 2018 року

Голова НМК .....

_____ (Хорошилов О.Ю.)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри Світового господарства і МВР

Протокол № 1 від «31» 08 2018 р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

Якубовський С.О.
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____
(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни <i>форма навчання</i>	
		<i>денна</i>	
Загальна кількість кредитів – 3 годин - 90 залікових модулів – 3 змістових модулів – 3 Індивідуальне науково-дослідне завдання: Написати есе: Використання позитивного світового економічного досвіду для реформування економічної моделі України.	Галузь знань 29 міжнародні відносини Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини Спеціалізації: міжнародні економічні відносини Рівень вищої освіти: Бакалавр	нормативна	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		2-й	1-й
		<i>Лекції</i>	
		24 год.	6 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		24 год.	4 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		42 год.	80 год.
		У т.ч. ІНДЗ*: 10 год.	
Форма підсумкового контролю: екзамен			

*-за наявності

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Головною метою дисципліни «**Моделі розвитку національних економік**» є формування у студентів системи знань про особливості економічного розвитку країн через призму характерних моделей притаманних значній кількості країн, усвідомлення структурованої інформації про закономірності, традиції і тенденції економічного розвитку народів світу.

Завданням дисципліни є вивчення особливостей моделей соціально-економічного розвитку країн; джерел, літератури та методів дослідження проблеми; понятійно-категоріального апарату.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) загальних (ЗК): ЗК2 - Здатність до логічного, абстрактного, креативного, критичного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів; ЗК3 - Уміння аналізувати та систематизувати інформацію з різних джерел, використовуючи інноваційні підходи та сучасні технології; ЗК5 - Уміння самостійно організовувати та здійснювати наукові дослідження, продукувати ідеї, визначати наукові проблеми, готувати наукові доповіді, здійснювати публічну апробацію результатів наукових досліджень.

б) фахових загальних (КФЗ): КФЗ1 - Вміння готувати публічні виступи з низки питань економічних відносин; КФЗ4 - Вміння застосовувати кумулятивні знання в умовах розвитку нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій розвитку економіки; КФЗ5 - Наявність системного уявлення про структуру і тенденції розвитку економіки; знання принципів прийняття і реалізації економічних рішень на мікро- та макrorівнях; уміння використовувати економічну інформацію у професійній, виробничій діяльності і повсякденному житті.

в) спеціальних фахових (КФС): КФС1 - Здатність визначати економічні стратегії; КФС2 - Вміння прогнозувати тенденції розвитку ринків з урахуванням кон'юнктурних змін; КФС3-Вміння здійснювати пошук економічної інформації; уміння проводити економічний, стратегічний аналіз та оцінку економічної діяльності підприємств та держав в цілому; КФС5 - Здатність до моделювання ситуацій та поведінки суб'єктів економіки в умовах нестійкості кон'юнктури, розробляти та обирати перспективні напрями діяльності.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: класифікацію моделей соціально-економічного розвитку країн; альтернативні класифікації країн за моделями розвитку, зокрема за критерієм інвестиційної позиції країни на світовому ринку і розвитку ринку фінансових послуг; основні історичні факти економічного розвитку країн; особливості економічної моделі кожної країни.

вміти: аналізувати наукову літературу, історичні джерела; визначати мету дослідження; завдання та пріоритетні проблеми; систематизувати, класифікувати матеріал, робити узагальнення.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Класифікації країн в міжнародних економічних відносинах.

Тема 1. Міжнародна класифікація країн

1. Класифікації країн міжнародними організаціями

2. Класифікації країн за моделями економіко-політичної системи

Класифікація країн за рівнем економічного розвитку. Класифікація країн за рівнем ВВП на душу населення. Експортери палива. Країни без виходу до моря. Нові індустріальні країни.

Характеристика моделі англо-саксонських країн з вільною ринковою системою. Характеристика моделі соціал-демократичної економіки північних держав добробуту з координованою ринковою економікою. Характеристика моделі континентального європейського капіталізму з соціальною ринковою економікою. Характеристика моделі південноєвропейського капіталізму (середньоземноморський капіталізм). Характеристика моделі азійського капіталізму.

Тема 2. Місце країн в світовій торгівлі товарами

1. Обсяг світової торгівлі товарами

2. Світовий розподіл країн за обсягом експорту та імпорту

3. Провідні експортери та імпортери товарів за регіонами.

4. Головні продукти експорту в регіональному розрізі

Частка найбільших імпортерів товарів в світовому обсязі. Частка найбільших експортерів товарів в світовому обсязі. Матриця експортно-імпоротної орієнтації країн в світовій торгівлі. Ключові показники світової торгівлі товарами. Приріст світової торгівлі за регіонами. Торговий баланс за групами країн. Провідні експортери і імпортери товарів Африки. Провідні експортери і імпортери товарів Африки серед країн, що розвиваються. Провідні експортери і імпортери товарів Америки серед країн, що розвиваються. Провідні експортери і імпортери товарів Азії та Океанії серед країн, що розвиваються. Напрямки світової торгівлі товарами. Співвідношення внутрішнього і зовнішнього регіонального експорту. Напрямок експорту найменш розвинених країн. Напрямки світової торгівлі товарами за обсягом і часткою. Головні продукти експорту. Структура експорту за товарами та групами країн. Індекс продуктової концентрації.

Тема 3. Місце країн в світовій торгівлі послугами

1. Види послуг і особливості їх торгівлі на світовому ринку

2. Сервісна класифікація країн світу

3. Провідні експортери та імпортери послуг за регіонами.

Види послуг, що враховуються на світовому ринку послуг. Механізми здійснення угод з міжнародної торгівлі послугами. Способи міжнародної торгівлі послугами. Частка імпорту певної послуги. Сервісна класифікація країн світу: країни змішаних експортно-імпортних послуг, країни розширених експортно-імпортних послуг, країни розширених дзеркальних експортно-імпортних послуг, країни розширеного імпорту послуг, країни розширеного експорту послуг, учасники-послідовники світового ринку базових послуг, учасники-лідери світового ринку базових послуг, експортери урядових послуг, імпортери страхових послуг, експортери телекомунікаційно-інформаційних послуг, імпортери будівних послуг, рівноважні країни ринку послуг, закриті країни ринку послуг, країни-аутсайдери світового ринку послуг. Найбільші експортери послуг в світовому обсязі. Найбільші імпортери послуг в світовому обсязі. Ключові показники світової торгівлі послугами. Динаміка світової торгівлі послугами. Приріст світової торгівлі послугами за регіонами. Провідні експортери і імпортери послуг Африки серед країн, що розвиваються. Провідні експортери і імпортери послуг Америки серед країн, що розвиваються. Провідні експортери і імпортери послуг Азії та Океанії серед країн, що розвиваються. Провідні експортери і імпортери послуг транзитивних економік. Провідні експортери і імпортери послуг розвинених країн.

Тема 4. Місце країн в міжнародних інвестиційних потоках

1. *Види інвестицій відповідно до платіжного балансу*
2. *Інвестиційна класифікація країн світу*
3. *Матриця розподілу країн за частками припливу і відпливу ПІІ*
4. *Динаміка руху ПІІ.*

Платіжний баланс. Рахунок поточних операцій. Рахунок Операцій з капіталом. Фінансовий рахунок. Сутність прямих інвестицій. Сутність портфельних інвестицій. Сутність інших інвестицій.

Інвестиційна класифікація країн світу. 1. «Двосторонньо відкриті 75 країн світу»: 1.1. інвестиційні керівники (спільні інвестиційні керівники, інвестиційні керівники притоку, інвестиційні керівники відтоку); 1.2. інвестиційні олігополісти (спільні інвестиційні олігополісти, інвестиційні олігополісти притоку, інвестиційні олігополісти відтоку: зворотні, Інвестиційні олігополісти відтоку: прямі); 1.3. залежні реципієнти (прямо залежні реципієнти, зворотньо залежні реципієнти); 1.4. незалежні інвестиційні учасники (спільні незалежні інвестиційні учасники, незалежні інвестиційні учасники відтоку, незалежні інвестиційні учасники притоку); 1.5. зворотні інвестори (двосторонньо зворотні інвестори, зворотні донори (зворотні донори незначних інвестицій, зворотні донори значних інвестицій), зворотні реципієнти). 2. «94 країни - відкритих реципієнтів»: 2.1. повністю залежні реципієнти (повністю залежні реципієнти-лідери припливу, повністю залежні масові реципієнти, повністю залежні нульові реципієнти); 2.2. частково залежні ре-

ципієнти (частково залежні реципієнти-лідери припливу, частково залежні масові реципієнти, частково залежні нульові реципієнти, частково залежні зворотні реципієнти); 2.3. напівзалежні реципієнти (напівзалежні масові реципієнти, напівзалежні нульові реципієнти); 2.4. повністю незалежні реципієнти (повністю незалежні реципієнти-лідери притоку, повністю незалежні масові реципієнти, повністю незалежні нульові реципієнти); 2.5. зворотні реципієнти. 3. «34 країни – відкритих донорів»: 3.1. повністю залежні донори; 3.2. частково залежні донори (частково залежні донори-лідери притоку, частково залежні масові донори, частково залежні нульові донори); 3.3. напівзалежні донори (напівзалежні масові донори, напівзалежні нульові донори); 3.4. повністю незалежні реципієнти (повністю незалежні масові донори, повністю незалежні нульові донори, повністю незалежні зворотні донори); 3.5. зворотні донори. 4. «12 закритих учасників світового ринку капіталу».

Доля відпливу та припливу ПІІ по країнам у світовому обсязі. Частка найбільших донорів ПІІ. Частка найбільших реципієнтів ПІІ. Регіональний розподіл припливу ПІІ як частки до ВВП. Динаміка світового припливу ПІІ. Рух ПІІ за регіонами.

Змістовий модуль 2. Економічна характеристика моделей розвитку ключових країн Європи та Америки.

Тема 5. Економічна характеристика моделей розвитку країн Західної та Північної Європи

1. *Динаміка ВВП країн за останні 15 років,*
2. *Порівняння країн за площею території та кількістю населення,*
3. *Міжнародна торгова позиція країн,*
4. *Міжнародна інвестиційна позиція країн,*
5. *Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,*
6. *Особливості моделей економічного розвитку країн.*

Країни Західної Європи: Німеччина, Австрія, Швейцарія, Ліхтенштейн, Люксембург, Нідерланди, Бельгія, Франція

Країни Північної Європи: Фінляндія, Швеція, Норвегія, Данія, Ісландія, Великобританія, Ірландія, Латвія, Литва, Естонія

Тема 6. Економічна характеристика моделей розвитку країн Південної та Східної Європи

1. *Динаміка ВВП країн за останні 15 років,*
2. *Порівняння країн за площею території та кількістю населення,*
3. *Міжнародна торгова позиція країн,*
4. *Міжнародна інвестиційна позиція країн,*

- 5. Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,*
- 6. Особливості моделей економічного розвитку країн.*

Країни Південної Європи: Боснія і Герцеговина, Албанія, Кіпр, Косово, Македонія, Сан-Маріно, Сербія, Словенія, Хорватія, Чорногорія, Португалія, Іспанія, Андорра, Монако, Італія, Греція, Мальта

Країни Східної Європи: Білорусія, Болгарія, Угорщина, Молдавія, Польща, Росія, Румунія, Словаччина, Україна, Чехія

Тема 7. Економічна характеристика моделей розвитку країн Північної та Центральної Америки

- 1. Динаміка ВВП країн за останні 15 років,*
- 2. Порівняння країн за площею території та кількістю населення,*
- 3. Міжнародна торгова позиція країн,*
- 4. Міжнародна інвестиційна позиція країн,*
- 5. Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,*
- 6. Особливості моделей економічного розвитку країн.*

Країни Північної Америки: Канада, Сполучені Штати Америки, Мексика,

Країни Центральної Америки: Антигуа і Барбуда, Багамські острови, Барбадос, Беліз, Гаїті, Гватемала, Гондурас, Гренада, Домініка, Домініканська Республіка, Коста-Ріка, Куба, Нікарагуа, Панама, Сальвадор, Сент-Люсія, Сент-Вінсент і Гренадіни, Сент-Кітс і Невіс, Тринідад і Тобаго, Ямайка

Тема 8. Економічна характеристика моделей розвитку країн Південної Америки

- 1. Динаміка ВВП країн за останні 15 років,*
- 2. Порівняння країн за площею території та кількістю населення,*
- 3. Міжнародна торгова позиція країн,*
- 4. Міжнародна інвестиційна позиція країн,*
- 5. Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,*
- 6. Особливості моделей економічного розвитку країн.*

Аргентина, Болівія, Бразилія, Венесуела, Гаяна, Колумбія, Парагвай, Перу, Суринам, Уругвай, Фолклендські Острови, Французька Гвіана (Франція), Чилі, Еквадор, Південна Джорджія та Південні Сандвічеві острови

Змістовий модуль 3. Економічна характеристика моделей розвитку ключових країн Азії, Океанії та Африки.

Тема 9. Економічна характеристика моделей розвитку країн Центральної, Південної та Східної Азії

- 1. Динаміка ВВП країн за останні 15 років,*
- 2. Порівняння країн за площею території та кількістю населення,*
- 3. Міжнародна торгова позиція країн,*
- 4. Міжнародна інвестиційна позиція країн,*
- 5. Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,*
- 6. Особливості моделей економічного розвитку країн.*

Країни Центральної Азії Казахстан, Узбекистан, Туркменістан, Таджикистан і Киргизстан

Країни Південної Азії: Іран, Афганістан, Пакистан, Індія, Непал, Мальдіви, Шрі-Ланка, Бутан і Бангладеш.

Країни Східної Азії: Китай, Монголія, Китайська республіка (Тайвань), КНДР, Республіка Корея (Південна Корея), Японія.

Тема 10. Економічна характеристика моделей розвитку країн Південно-Західної та Південно-Східної Азії

- 1. Динаміка ВВП країн за останні 15 років,*
- 2. Порівняння країн за площею території та кількістю населення,*
- 3. Міжнародна торгова позиція країн,*
- 4. Міжнародна інвестиційна позиція країн,*
- 5. Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,*
- 6. Особливості моделей економічного розвитку країн.*

Країни Південно-Західної Азії: Азербайджан, Вірменія, Грузія, Туреччина, Сирія, Ірак, Ліван, Ізраїль, Йорданія, Саудівська Аравія, Кувейт, Катар, Бахрейн, ОАЕ, Ємен, Оман

Країни Південно-Східної Азії: Таїланд, Камбоджа, Лаос, В'єтнам, Малайзія, Індонезія, Сінгапур, Філіппіни, Східний Тимор, Бруней, М'янма

Тема 11. Економічна характеристика моделей розвитку країн Австралії та Океанії

- 1. Динаміка ВВП країн за останні 15 років,*
- 2. Порівняння країн за площею території та кількістю населення,*
- 3. Міжнародна торгова позиція країн,*
- 4. Міжнародна інвестиційна позиція країн,*
- 5. Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,*
- 6. Особливості моделей економічного розвитку країн.*

Австралія
Океанія:
Мікронезія (Гуам, Кірибаті, Маріанські, Маршаллові і Каролінські острови);
Меланезія (Нова Гвінея, Вануату, Нова Каледонія, Фіджі, Соломонові острови),
Полінезія (Гаваї, Тонга, Самоа, Тувалу, Французька Полінезія, острови Лайн),
Нова Зеландія

Тема 12. Економічна характеристика моделей розвитку країн Африки

- 1. Динаміка ВВП країн за останні 15 років,*
- 2. Порівняння країн за площею території та кількістю населення,*
- 3. Міжнародна торгова позиція країн,*
- 4. Міжнародна інвестиційна позиція країн,*
- 5. Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,*
- 6. Особливості моделей економічного розвитку країн.*

Країни Північної Африки: Алжир, Лівія, Марокко, Судан, Туніс, Єгипет, Південний Судан

Країни Західної Африки: Бенін, Буркіна-Фасо, Гамбія, Гана, Гвінея, Гвінея-Бісау, Кабо-Верде, Камерун, Кот-д'Івуар, Ліберія, Мавританія, Малі, Нігер, Нігерія, Сенегал, Сьєрра-Леоне, Того

Країни Центральної Африки: Ангола, Бурунді, Габон, Замбія, Камерун, Демократична Республіка Конго, Республіка Конго, Руанда, Сан-Томе і Прінсіпі, Центральноафриканська Республіка, Чад, Екваторіальна Гвінея

Країни Східної Африки: Бурунді, Джібуті, Замбія, Зімбабве, Кенія, Коморські Острови, Маврикій, Мадагаскар, Майотта, Малаві, Мозамбік, Реюньон, Руанда, Сейшельські Острови, Сомалі, Танзанія, Уганда, Еритрея, Ефіопія

Країни Південної Африки: Ангола, Ботсвана, Лесото, Маврикій, Намібія, Свазіленд, Південно-Африканська Республіка

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	У тому числі			
Л		П	Лаб	Ср	
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Класифікації країн в міжнародних економічних відносинах.					
Тема 1. Міжнародна класифікація країн	8	2	2		4
Тема 2. Місце країн в світовій торгівлі товарами	6	2	2		2
Тема 3. Місце країн в світовій торгівлі послугами	6	2	2		2
Тема 4. Місце країн в міжнародних інвестиційних потоках	6	2	2		2
Разом за змістовим модулем 1	26	8	8	0	10
Змістовий модуль 2. Економічна характеристика моделей розвитку ключових країн Європи та Америки.					
Тема 5. Економічна характеристика моделей розвитку країн Західної та Північної Європи	8	2	2		4
Тема 6. Економічна характеристика моделей розвитку країн Південної та Східної Європи	8	2	2		4
Тема 7. Економічна характеристика моделей розвитку країн Північної та Центральної Америки	8	2	2		4
Тема 8. Економічна характеристика моделей розвитку країн Південної Америки	8	2	2		4
Разом за змістовим модулем 2	32	8	8	0	16
Змістовий модуль 3. Економічна характеристика моделей розвитку ключових країн Азії, Океанії та Африки.					
Тема 9. Економічна характеристика моделей розвитку країн Центральної, Південної та Східної Азії	8	2	2		4
Тема 10. Економічна характеристика моделей розвитку країн Південно-Західної та Південно-Східної Азії	8	2	2		4
Тема 11. Економічна характеристика моделей розвитку країн Австралії та Океанії	8	2	2		4
Тема 12. Економічна характеристика моделей розвитку країн Африки	8	2	2		4
Разом за змістовим модулем 3	32	8	8	0	16
У тому числі, ІНДЗ*	10				10
Усього годин	90	24	24	0	42

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Міжнародна класифікація країн	2
2	Тема 2. Місце країн в світовій торгівлі товарами	2
3	Тема 3. Місце країн в світовій торгівлі послугами	2
4	Тема 4. Місце країн в міжнародних інвестиційних потоках	2
5	Тема 5. Економічна характеристика моделей розвитку країн Західної та Північної Європи	2
6	Тема 6. Економічна характеристика моделей розвитку країн Південної та Східної Європи	2
7	Тема 7. Економічна характеристика моделей розвитку країн Північної та Центральної Америки	2
8	Тема 8. Економічна характеристика моделей розвитку країн Південної Америки	2
9	Тема 9. Економічна характеристика моделей розвитку країн Центральної, Південної та Східної Азії	2
10	Тема 10. Економічна характеристика моделей розвитку країн Південно-Західної та Південно-Східної Азії	2
11	Тема 11. Економічна характеристика моделей розвитку країн Австралії та Океанії	2
12	Тема 12. Економічна характеристика моделей розвитку країн Африки	2
	Разом	24

1. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Міжнародна класифікація країн	4
2	Тема 2. Місце країн в світовій торгівлі товарами	2
3	Тема 3. Місце країн в світовій торгівлі послугами	2
4	Тема 4. Місце країн в міжнародних інвестиційних потоках	2
5	Тема 5. Економічна характеристика моделей розвитку країн Західної та Північної Європи	4
6	Тема 6. Економічна характеристика моделей розвитку країн Південної та Східної Європи	4
7	Тема 7. Економічна характеристика моделей розвитку країн Північної та Центральної Америки	4
8	Тема 8. Економічна характеристика моделей розвитку країн Південної Америки	4
9	Тема 9. Економічна характеристика моделей розвитку країн Центральної, Південної та Східної Азії	4
10	Тема 10. Економічна характеристика моделей розвитку країн Південно-Західної та Південно-Східної Азії	4
11	Тема 11. Економічна характеристика моделей розвитку країн Австралії та Океанії	4
12	Тема 12. Економічна характеристика моделей розвитку країн Африки	4
	Разом	32

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – підготовка до лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять;
- [2] – написання рефератів, есе;
- [3] – підготовка індивідуального науково-дослідного завдання

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

ІНДЗ - написати ессе на тему «**Використання позитивного світового економічного досвіду для реформування економічної моделі України**». Виконується на протязі всього семестру і за змістом включає вибір в кожній країні (всього 20) одного ключового, на думку студента, економічного механізму, впровадження якого в Україні призведе до економічного зростання.

8. Методи навчання

У викладанні навчальної дисципліни «Моделі розвитку національних економік» особлива увага приділяється інтерактивному методу навчання. Лекційний матеріал представляється за допомогою мультимедійного проектора в таблицях та надається заздалегідь на паперових чи електронних носіях для вивчення. Під час лекційних занять ставляться дискусійні питання студентам. Практичні заняття проводяться в формі представлення інформації по країнам студентами з різних аспектів. В навчанні також використовується активний метод, коли студенти самостійно виконують індивідуальне навчально-дослідне завдання. Передбачається оцінка регіонів світу і надання їх загальної характеристики з визначенням особливостей моделей розвитку національних економік в залежності від комплексу макроекономічних показників розвитку країн.

9. Методи контролю

Впродовж учбового процесу передбачається використання міні-контрольних робіт на кожному практичному занятті на 5-10 хвилин по лекційному матеріалу. Також оцінюється активність кожного студента на семінарі.

10. Питання для підсумкового контролю

1. Класифікація країн за рівнем економічного розвитку.
2. Класифікація країн за рівнем ВВП на душу населення.
3. Експортери палива.
4. Країни без виходу до моря.
5. Нові індустріальні країни.
6. Характеристика моделі англо-саксонських країн з вільною ринковою системою.
7. Характеристика моделі соціал-демократичної економіки північних держав добробуту з координованою ринковою економікою.
8. Характеристика моделі континентального європейського капіталізму з соціальною ринковою економікою.
9. Характеристика моделі південноєвропейського капіталізму (середньоземноморський капіталізм).
10. Характеристика моделі азійського капіталізму.
11. Провідні експортери та імпортери товарів за регіонами.

12. Сервісна класифікація країн світу
13. Провідні експортери та імпортери послуг за регіонами.
14. Способи міжнародної торгівлі послугами.
15. Інвестиційна класифікація країн світу
16. Платіжний баланс. Рахунок поточних операцій. Рахунок Операцій з капіталом. Фінансовий рахунок.
17. Сутність прямих інвестицій. Сутність портфельних інвестицій. Сутність інших інвестицій.
18. Регіональний розподіл припливу ПІІ як частки до ВВП.
19. Китай: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
20. Китай: Особливості моделей економічного розвитку країн.
21. Німеччина: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
22. Німеччина: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
23. Німеччина: Особливості моделей економічного розвитку країн.
24. Австрія: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
25. Австрія: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
26. Австрія: Особливості моделей економічного розвитку країн.
27. Швейцарія: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
28. Швейцарія: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
29. Ліхтенштейн: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
30. Люксембург: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
31. Люксембург: Особливості моделей економічного розвитку країн.
32. Люксембург: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
33. Нідерланди: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
34. Нідерланди: Особливості моделей економічного розвитку країн.
35. Нідерланди: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.

36. Франція:Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
37. Франція:Особливості моделей економічного розвитку країн.
38. Бельгія: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
39. Франція: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
40. Бельгія:Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
41. Бельгія:Особливості моделей економічного розвитку країн.
42. Фінляндія: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
43. Фінляндія:Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
44. Фінляндія:Особливості моделей економічного розвитку країн.
45. Швеція: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
46. Швеція:Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
47. Швеція:Особливості моделей економічного розвитку країн.
48. Норвегія: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
49. Норвегія:Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
50. Норвегія:Особливості моделей економічного розвитку країн.
51. Данія: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
52. Данія: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
53. Данія: Особливості моделей економічного розвитку країн.
54. Ісландія: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
55. Ісландія: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
56. Ісландія: Особливості моделей економічного розвитку країн.
57. Великобританія: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.

58. Великобританія: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
59. Великобританія: Особливості моделей економічного розвитку країн.
60. Ірландія: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
61. Ірландія: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
62. Ірландія: Особливості моделей економічного розвитку країн.
63. Латвія: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
64. Латвія: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
65. Латвія: Особливості моделей економічного розвитку країн.
66. Литва: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
67. Литва: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
68. Литва: Особливості моделей економічного розвитку країн.
69. Естонія: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
70. Естонія: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
71. Естонія: Особливості моделей економічного розвитку країн.
72. Країни Південної Європи: Боснія і Герцеговина, Албанія, Кіпр, Косово, Македонія, Сан-Маріно, Сербія, Словенія, Хорватія, Чорногорія, Португалія, Іспанія, Андорра, Монако, Італія, Греція, Мальта: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
73. Польща: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
74. Польща: Особливості моделей економічного розвитку країн.
75. Країни Східної Європи: Білорусія, Болгарія, Угорщина, Молдавія, Польща, Росія, Румунія, Словаччина, Україна, Чехія: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
76. Росія: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
77. Росія: Особливості моделей економічного розвитку країн.
78. Канада: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.

79. Канада: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
80. Канада: Особливості моделей економічного розвитку країн.
81. Сполучені Штати Америки: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
82. Сполучені Штати Америки: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
83. Сполучені Штати Америки: Особливості моделей економічного розвитку країн.
84. Мексика: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
85. Мексика: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
86. Мексика: Особливості моделей економічного розвитку країн.
87. Країни Центральної Америки **одна країна на вибір**: Антигуа і Барбуда, Багамські острови, Барбадос, Беліз, Гаїті, Гватемала, Гондурас, Гренада, Домініка, Домініканська Республіка, Коста-Ріка, Куба, Нікарагуа, Панама, Сальвадор, Сент-Люсія, Сент-Вінсент і Гренадіни, Сент-Кітс і Невіс, Тринідад і Тобаго, Ямайка: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
88. Україна: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
89. Україна: Особливості моделей економічного розвитку країн.
90. Країни Південної Америки **одна країна на вибір**: Аргентина, Болівія, Бразилія, Венесуела, Гаяна, Колумбія, Парагвай, Перу, Суринам, Уругвай, Фолклендські Острови, Французька Гвіана (Франція), Чилі, Еквадор, Південна Джорджія та Південні Сандвічеві острови: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
91. Бразилія: Історичні передумови обрання відповідної моделі економічного зростання,
92. Бразилія: Особливості моделей економічного розвитку країн.
93. Країни Центральної Азії **одна країна на вибір**: Казахстан, Узбекистан, Туркменістан, Таджикистан і Киргизстан: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
94. Країни Південної Азії **одна країна на вибір**: Іран, Афганістан, Пакистан, Індія, Непал, Мальдіви, Шрі-Ланка, Бутан і Бангладеш: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
95. Країни Східної Азії **одна країна на вибір**: Китай, Монголія, Китайська республіка (Тайвань), КНДР, Республіка Корея (Південна Корея) : Динаміка

- ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
96. Японія: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
97. Країни Південно-Західної Азії **одна країна на вибір**: Азербайджан, Вірменія, Грузія, Туреччина, Сирія, Ірак, Ліван, Ізраїль, Йорданія, Саудівська Аравія, Кувейт, Катар, Бахрейн, ОАЕ, Ємен, Оман: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
98. Країни Південно-Східної Азії **одна країна на вибір**: Таїланд, Камбоджа, Лаос, В'єтнам, Малайзія, Індонезія, Сінгапур, Філіппіни, Східний Тимор, Бруней, М'янма: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
99. Австралія: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
100. Океанія **одна країна на вибір**: Гуам, Кірибаті, Маріанські, Маршаллові і Каролінські острови, Нова Гвінея, Вануату, Нова Каледонія, Фіджі, Соломонові острови, Гаваї, Тонга, Самоа, Тувалу, Французька Полінезія, острови Лайн: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
101. Нова Зеландія: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
102. Країни Північної Африки **одна країна на вибір**: Алжир, Лівія, Марокко, Судан, Туніс, Єгипет, Південний Судан: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
103. Країни Західної Африки **одна країна на вибір**: Бенін, Буркіна-Фасо, Гамбія, Гана, Гвінея, Гвінея-Бісау, Кабо-Верде, Камерун, Кот-д'Івуар, Ліберія, Мавританія, Малі, Нігер, Нігерія, Сенегал, Сьєрра-Леоне, Того: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
104. Країни Центральної Африки **одна країна на вибір**: Ангола, Бурунді, Габон, Замбія, Камерун, Демократична Республіка Конго, Республіка Конго, Руанда, Сан-Томе і Прінсіпі, Центральноафриканська Республіка, Чад, Екваторіальна Гвінея: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.
105. Країни Східної Африки **одна країна на вибір**: Бурунді, Джібуті, Замбія, Зімбабве, Кенія, Коморські Острови, Маврикій, Мадагаскар, Майотта, Малаві, Мозамбік, Реюньон, Руанда, Сейшельські Острови, Сомалі, Танзанія, Уганда, Еритрея, Ефіопія: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кі-

лькість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.

106. Країни Південної Африки **одна країна на вибір**: Ангола, Ботсвана, Лесото, Маврикій, Намібія, Свазіленд, Південно-Африканська Республіка: Динаміка ВВП за останні 15 років. Площа території та кількість населення. Міжнародна торгова позиція країни. Міжнародна інвестиційна позиція.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль												ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2				Змістовий модуль №3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	7	5	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Мапа світу
2. Войнова Є. І. Світовий ринок страхових та фінансових послуг: структурні зрушення та конкурентоспроможність країн : монографія / Є. І. Войнова - Одеса : Олді плюс, 2018. – 568 с.

12. Рекомендована література

Основна

1. World economic situation and prospects 2018. – United Nations, 2018. – 207 p. – Access mode : https://www.un.org/development/desa/dpad/wp-content/uploads/sites/45/publication/WESP2018_Full_Web-1.pdf
2. Handbook of Statistics 2018. - UN, 2018. – 107 с. – Access mode : https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/tdstat42_en.pdf
3. World Bank Country and Lending Groups [electronic resource]. World Bank, 2018. - Access mode : <https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/906519-world-bank-country-and-lending-groups>
4. Wrobel R. Economic Models for New Industrializing Countries in Comparative Perspective / R. Wrobel // Diskurses in Social Market Economy. - 2013. - № 1. - 27 p. - Access mode : http://www.ordnungspolitisches-portal.com/Diskurse/Diskurse_2013-01.pdf
5. Войнова Є. І. Світовий ринок страхових та фінансових послуг: структурні зрушення та конкурентоспроможність країн : монографія / Є. І. Войнова - Одеса : Олді плюс, 2018. – 568 с.
6. Войнова Є. І. Сервісна класифікація країн світу / Є. І. Войнова // Вісник ВІЕМ. – 2015. – Вип. 13. – С.73-79 (0.45 д.а.) – Режим доступу : <http://viem.edu.ua/wp-content/uploads/2014/12/%D0%92%D1%96%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%BA-131.pdf>.
7. Balance of Payments Statistics Yearbook 2019 [electronic resource] // The World Bank. – 2019. – Access mode: https://data.worldbank.org/indicator/BX.GSR.NFSV.CD?view=chart&year_high_desc=true
8. Balance of Payments and International Investment Position Manual – IMF, 2009. – Access mode: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/bop/2007/pdf/bpm6.pdf>
9. Войнова Є. І. Методика групування країн світу при аналізі світового руху іноземного капіталу / Є. І. Войнова // Економіка : проблеми теорії та практики : Випуск 236 в 5 т. – 2008. — Т. IV. – С. 935-946.
10. World Bank national accounts data [electronic resource] // The World Bank. – 2019. – Access mode: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?view=map>
11. Trade Profile – Download. – WTO, 2019. – Access mode: <http://stat.wto.org/CountryProfile/WSDBcountryPFExport.aspx?Language=E&Country=AF,AL,DZ>

Додаткова

12. Мироненко Н.С. Страноведение: Теория и методы: Учебное пособие для вузов. – М.: АспектПресс, 2001. – 268 с.
13. Сапожникова Е. Н. Страноведение. Теория и методика туристского изучения стран: Учеб. пособие. – М.: Академия, 2004. – 240 с.
14. Соціально-економічна географія світу: Загальна частина / За ред. С.П. Кузика. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – С. 56–99.
15. Хома Н. М. Історія держави і права зарубіжних країн: Навч. посібник. - К.: Каравела; Львів: Новий Світ-2000: Магнолія плюс, 2003. - 474 с.
16. Юрківський В.М. Країни світу. – К.: Либідь, 2001. – 366 с.
17. Шостенко І.І. Історія держави і права зарубіжних країн: Навчально-методичний посібник; -К.: МАУП, 2003. -101 с.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. World Bank national accounts data [electronic resource] // The World Bank. – 2019. – Access mode: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?view=map>
2. Trade Profile – Download. – WTO, 2019. – Access mode: <http://stat.wto.org/CountryProfile/WSDBcountryPFExport.aspx?Language=E&Country=AF,AL,DZ>
3. Balance of Payments Statistics Yearbook 2019 [electronic resource] // The World Bank. – 2019. – Access mode: https://data.worldbank.org/indicator/BX.GSR.NFSV.CD?view=chart&year_high_desc=true
4. Handbook of Statistics 2018. - UN, 2018. – 107 с. – Access mode : https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/tdstat42_en.pdf